T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/195
KARAR NO : 2023/57
KARAR TR : 23/01/2023

ÖZET: Anne ve babalığın tespiti ile nüfus kaydındaki soybağının düzeltilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1- M. G, 2- M. G
Vekili : Av. Y. D
Davalı : Ankara Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, dava dilekçesinde özetle; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan davacıların gerçek müşterek çocukları olan M....., İ..... ve H. G ile aralarında bir takım nedenlerle soybağının kurulamadığını, bu sebeple de çocuklarının Türk vatandaşlığına geçişlerinin yapılamadığını, Göç İdaresine DNA testi ibrazına rağmen idarece soybağının kurulmayıp başvurunun reddediliğini beyan ederek davacılar ile müşterek çocukları arasında bulunan anne ve babalığın tespit edilerek ve soybağının bu şekilde düzeltilerek nüfus kaydına tescili istemiyleadli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 16. Asliye Hukuk Mahkemesi 21/08/2019 tarihli ve E.2019/477, K.2019/409 sayılı kararı ile, *"Türk Medeni Kanunu'nun 2. Kitabında yer alan hükümlerinin uygulanmasından kaynaklı davada aile mahkemesinin görevli olduğu"* gerekçesiyle davanın görev yönünden usulden reddine karar vermiştir. Bu karar, istinaf edilmeksizin 13/09/2019 tarihinde kesinleşmiştir.

3. **Ankara 19. Aile Mahkemesi 07/01/2020 tarihli ve E.2019/1254, K.2020/34 sayılı kararı**ile, *"başka ülkenin vatandaşı kapalı kayıtlı kişilerin soybağının kurulması başvurusunun İçişleri Bakanlığınca takdir ve değerlendirmeye tabi tutulması gereken bir idari görev olduğu ve uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle dava şartı yokluğundan davanın görev nedeniyle usulden reddine karar vermiştir. Bu karar, istinaf edilmeksizin 11/03/2020 tarihinde kesinleşmiştir.

4. Davacılar vekili, bunun üzerine aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Ankara 12. İdare Mahkemesi 24/092020 tarihli ve E:2020/1718, K:2020/1248 sayılı kararı**ile, *"idari yargı yerince tespit niteliğinde karar verilemeyeceği, davanın nüfus kaydında soybağını ilgilendiren bir düzeltme isteminden kaynaklandığı ve uyuşmazlığın çözümünde Türk Medeni Kanunu hükümleri uyarınca adli yargınıngörevli olduğu"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

6. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi 10/02/2021 tarihli ve E.2021/414, K.2021/112 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş ve verilen görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

7. Davacılar vekili, son görevsizlik kararını veren Ankara 12. İdare Mahkemesine verdiği dilekçesiyle görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, dava dosyaları aynı Mahkemenin 28/02/2022 tarihli ve 2021/1718 esas sayılı üst yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

8. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcılığı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından görüş istenmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Danıştay Başsavcısı yazılı düşüncesinde, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Görüşün ilgili kısmı şu şekildedir:

"Uyuşmazlıkta, davacılar tarafından, müşterek çocukları M...., İ.... ve H. G'ün anne ve babaları olduğunun tespit edilmesine ve müşterek çocukların nüfuslarına kayıt ettirilmesine karar verilmesiistemiyle davanın açıldığı anlaşılmakla, İdare Mahkemelerince tespit niteliğinde karar verilemeyeceği açık olup,davanın nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektiren, büyük oranda da soybağını ilgilendiren bir nitelik taşıdığı da gözetildiğinde; uyuşmazlığın Medeni Kanun hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı davada oluşan uyuşmazlığın çözümünde adli yargı mahkemelerinin görevli olduğuna dair yazalı düşünce göndermiştir. Görüşün ilgili kısmı şöyledir:

"Esas olarak doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmiş bir görev olduğu açıktır. Ancak, dava konusu uyuşmazlıkta; davanın nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği ve soybağını ilgilendiren bir nitelik taşıdığı gözetildiğinde, uyuşmazlığın Medeni Kanun hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

IV. İLGİLİ HUKUK

11. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 30. maddesinin ikinci fıkrası *"nüfus sicilinde bir kayıt yoksa veya bulunan kaydın doğru olmadığı anlaşılırsa, gerçek durum her türlü kayıtla ispat edilir."* hükmünü içermektedir.

12. Bu Kanun'un, *"Genel olarak soybağının kurulması"* başlıklı 282. maddesinde, *"Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur"* ; *"Yetki"* başlıklı 283. maddesinde de *"Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin davaveya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır"* hükümleri yer almaktadır.

13. Aynı Kanun'un *"Yargılama Usulü"* başlıklı 284. maddesi şöyledir:

"Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır: 1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. 2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler."

14. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."

15. Bu Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin (y) bendinde, *"Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı, ifade eder."* denilmiştir.

16. Aynı Kanun'un *"Kaydın kapatılması ve yeniden açılması"* başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Nüfus kaydının kapatılması; ölüm, gaiplik, Türk vatandaşlığının kaybı, evlenme, boşanma, evlât edinilme, soybağının düzeltilmesi veya reddi gibi olaylar nedeniyle bir kaydın üzerinde işlem yapılamaz hale getirilmesidir.

Kaydın kapatılmasına ilişkin sebep ortadan kalktığında veya kaydın yeniden açılmasını gerektirecek yeni bir sebep ortaya çıktığında kayıt yeniden açılır. Kaydın açılmasından sonra kişisel durumda meydana gelmiş olan olaylar kişinin kaydına işlenir."

17. Aynı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

18. Aynı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki

görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder."

19. Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliğinin *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Genel Müdürlük; nüfus hizmetlerini düzenlemek, yürütmek, takip etmek, denetlemek ve değerlendirmek, nüfus olaylarının aile kütüklerine tescili esnasında yapılan hatalı veya eksik kayıtları dayanak belgesine göre düzeltmek, değiştirmek, birleştirmek, tamamlamak, mükerrer kayıtları silmek, usulüne göre düzenlenmemiş kayıtlara ilişkin gerekli işlemleri yapmak ve diğer işlemleri tesis etmek, nüfus hizmetleri ile ilgili olarak kurumlar ve diğer yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamakla görevlidir."

20. Aynı Yönetmeliğinin *"Yetki"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Genel Müdürlük; nüfus hizmetlerinin yürütülmesi, soybağının kurulması, maddi hataların düzeltilmesi, aile kayıtlarının birleştirilmesi, mükerrer kayıtların birbirine göre tamamlanması ve diğerlerinin silinmesi, kayıtların taşınması, açılması/kapatılması, tamamlanması, nüfus olaylarının aile kütüklerine tescili esnasında yapılan hatalı veya eksik kayıtların dayanak belgesine uygun olarak düzeltilmesi ve usulüne göre tesis edilmemiş kayıtlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılması ile saklı nüfus ve aile kütüklerine yapılacak tescil işlemlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususlarında yetkilidir. "

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

21. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 23/01/2023 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı ile idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen usule uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine idari yargı yerince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

22. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

23. Dava, davacıların gerçek müşterek çocukları olduğu ileri sürülen M...., İ... ve H. G ile aralarında bir takım nedenlerle soybağının kurulamadığı, bu sebeple de çocuklarının Türk vatandaşlığına geçişlerinin yapılamadığı, Göç İdaresine DNA testi ibrazına rağmen idarece soybağının kurulmayıp başvurunun reddedildiği beyan edilerek davacılar ile müşterek çocukları arasında bulunan anne ve babalığın tespiti ile soybağının bu şekilde düzeltilerek nüfus kaydına tescili istemiyle açılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacıların ileri sürdüğü taleplere göre; davanın soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu ve 5490 sayılı Kanun hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 19. Aile Mahkemesinin 07/01/2020 tarihli ve E.2019/1254, K.2020/34 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 19. Aile Mahkemesinin 07/01/2020 tarihli ve E.2019/1254, K.2020/34 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

23/01/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp

TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR
	Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN